

Vivianne Miedema: 'Ik een boegbeeld? Prima'

De Oranje Leeuwinnen staan aan de vooravond van hun eerste WK-avontuur. Alle ogen in Canada zijn gericht op de pas achttienjarige Vivianne Miedema, 's werelds grootste talent in het vrouwenvoetbal. VI zocht het eigzinnige fenomeen op in München, waar ze haar voetbaldroom leeft. 'De jongens hier worden veel te veel verwend.'

Vrijdag, 8 april. München likt zijn wonden. Twee dagen eerder raasde *Die Messi-Express* door Camp Nou. In een klein kwartier werd het sterrenensemble van Bayern aan stukken gereten, weggespeeld door Lionel Messi en zijn vrienden. Weg Europese ambities, weg zoveelste hoofdprijs.

Aan de Säbener Strasse is het verdriet nog pijnlijk voelbaar. Langs het hoofdveld van het beroemde trainingscomplex klampt een zwaarlijvige vijftiger in Arjen Robben-shirt ons aan. Of wij Jérôme Boateng ook zo'n dramatische verdediger vinden? Even verderop droogt een meisje haar tranen met een Bayern-sjaal. Verliezen doet nu eenmaal meer pijn als je gewend bent te winnen.

Terwijl de reserves van trainer Pep Guardiola aan een rondo beginnen, komt Vivianne Miedema aangelopen. De spits van Oranje is net klaar met trainen en oogt bijzonder opgewekt. Bij haar geen Champions League-verdriet. 'Stiekem ben ik al jaren fan van Barcelona', fluistert ze in het

Nederlands. Ze gebaart ons vervolgens weg te lopen bij de supporters. ‘Natuurlijk is het jammer dat Bayern niet in de finale staat. Deze club leeft van overwinningen. Daarom ben ik hier ook naartoe gegaan. Ik kan namelijk niet tegen m’n verlies. Eén troost voor de mensen hier, er zijn altijd nog de vrouwen.’

Die Bayern-Frauen welteverstaan. Tijdens onze korte wandeling door het Zuid-Duitse land zagen we meerdere affiches hangen. Ze nodigden uit zondag naar het duel met SGS Essen te komen. Bij winst lonkt het eerste kampioenschap sinds 1976. ‘We staan één punt achter op koploper Wolfsburg. Zij spelen tegen de nummer drie Frankfurt, dat ook nog kampioen kan worden. Ze verwachten vier- tot vijfduizend fans. Heel München leeft mee. De mannen van Guardiola hebben zelfs een filmpje opgenomen om ons succes te wensen. Bij winst spelen we volgend jaar in ieder geval in de Champions League. Dat hebben ze hier al twaalf jaar niet meer gedaan. Reden genoeg voor een traditionele bierdouche.’ Miedema schiet in de lach. ‘Ze hebben hier de traditie na elke wedstrijd een halve liter bier te drinken. Een halve liter! Dat was in het begin nogal wat voor een meisje van achttien. Toch wel mooi, die tradities. Inmiddels kan ik er wel wat beter tegen. Mijn vliegtuig vertrekt maandagochtend om negen uur, maar ik heb een back-up. Een familielid rijdt woensdag terug met de auto.’

Aan de bal namens Oranje tegen Thailand. Met negentien goals in 23 duels loopt ze bijna een-op-een.

Erelijst

Miedema neemt ons mee naar de FC Bayern Biergarten, een klein terras gelegen tussen de trainingsvelden. Het is middag en dus bestellen onze Duitse burens hun eerste *Weizen*. De spits van FC Bayern ploft recht tegenover ons in een stoel. Miedema is op het oog een doodgewone tiener. Knotje in het haar, een roze horloge om de pols en een paar gekleurde sneakers onder een zwarte trainingsbroek. En toch is ze anders.

Vraag het de kenners. Miedema is het beste wat het vrouwenvoetbal op dit moment te bieden heeft. Ze kan statistieken overleggen waar Memphis Depay jaloers op zal zijn. Een kleine bloemlezing: ze was met veertien jaar de jongste debutant in de BeNe League en werd afgelopen zomer Europees kampioen Onder-19. Daar pakte ze ook nog even de prijs voor het grootste talent én ze werd topscorer van het toernooi. Als beloning voor haar goede spel tekende Miedema een driejarig contract bij Bayern München en een sponsordeal met Adidas. Dat bombardeerde haar tot een van dé gezichten

voor het aankomende WK in Canada. En haar moyenne? Met negentien doelpunten in 23 interlands loopt ze bijna een-op-een. Meisjes in Duitsland, Zweden, Amerika; ze weten allemaal wie Miedema is. Ze zweren bij haar filmpjes, *liken*massaal haar foto's op Facebook.

Miedema zelf doet het ogenschijnlijk weinig. Geconfronteerd met haar cv mompelt ze dat het altijd beter kan. 'Maar dat is toch ook zo?', klinkt het. 'Ik ben sowieso vrij nuchter. Ik kom niet voor niets uit Hoogeveen. Er zijn veel mensen die zeggen dat ik meer moet genieten van de dingen die ik doe. Dat zal wel. Andere meisjes hebben na het gewonnen EK een tatoeage laten zetten en kijken dagelijks de beelden terug. Zo ben ik niet. Later ga ik vast ge-nieten, maar ik leef in het nu.'

'Wat ik doe is ook niet zo bijzonder, hoor', probeert ze opnieuw. 'Er zijn mensen die mijn leven niet begrijpen. Waarom ik doe wat ik doe. Ja, ik ben achttien en woon op mezelf in München. Ik heb alles opzijgezet om te kunnen voetballen. Maar dat is toch volkomen logisch? Als je de top wilt bereiken, moet je stappen durven maken. Moedig? Dat meisje uit Hoogeveen, helemaal alleen in Duitsland? Zo spannend is het niet. Man, ik heb hier altijd van gedroomd. Bayern München, de Champions League, het WK. En het wordt alleen maar mooier.'

Hoogeveen

Ze praat alsof ze al een heel leven achter zich heeft. Miedema is nog een tiener, maar heeft in een tijdsbestek van tien minuten al meer gezegd dan het gros van haar mannelijke collega's. Ze is zelfverzekerd, intelligent en een tikkeltje eigenwijs. 'Een echte spits', mompelt ze.

De basis voor het succes ligt in het Drentse Hoogeveen. Haar eerste en mooiste voetbalherinneringen komen uit de achtertuin. Daar waar ze samen voetbalde met haar drie jaar jongere broer Lars. Het versgemaaide gras, het nabij gelegen kanaal en het blonde meisje dat in haar kano sprong om de

bal uit het water te halen. Het voetbal is altijd heilig geweest. Bij HZVV, VV De Weide en later bij SC Heerenveen.

‘Als de aanname maar goed is, dan is het tachtig procent zeker een goal’

Ze had talent, speelde in de jeugd wedstrijden tegen Richairo Zivkovic en Daley Sinkgraven. Toch moest ze vechten voor waardering. Ging ze voetballen met jongetjes in de buurt, werd ze steevast als laatste gekozen. Als het partijtje eenmaal was gespeeld en er werden opnieuw teams geformeerd, vochten ze om de scorende spits. ‘Mijn jeugd was voetbal, voetbal, voetbal. Meestal met mijn broer. Ik voetbalde eigenlijk altijd met jongens, zowel op de club als in de buurt. Ik wist dat ik een zeker talent had, maar de jongens groeiden hard. Ze werden sneller, sterker. Aan mij, dat sprietje, om dat te compenseren. Mijn aanname werd een wapen. Door de bal meteen goed neer te leggen won ik twee, drie seconden. Dat voordeel heb ik nog altijd. Ik zeg altijd: als je aanname rondom de zestien maar goed is, dan is het tachtig procent zeker een goal. Ook bij Bayern en Oranje. Mijn grootste geheim is dat ik altijd plezier heb gehouden in het spelletje. Als ik een paar dagen in Nederland ben, voetbal ik gewoon weer met mijn broertje in de achtertuin. Dat blijft het allerleukst.’

Drents voetbalgeluk. Broertje Lars speelt tegenwoordig in de jeugd van PEC Zwolle, Vivianne Miedema had na een succesvolle periode bij SC Heerenveen de clubs voor het uitkiezen. Er waren liefst 29 clubs die dongen naar haar handtekening, de Drentse koos voor het ambitieuze Bayern. Amper in het bezit van een rijbewijs toog ze naar de voetbalhoofdstad van Duitsland.

Vivianne Miedema blijft fier overeind tijdens de wedstrijd tegen 1. FFC Turbine Potsdam.

Heimwee

Daar stond ze dan. Het meisje uit Hoogeveen. Gewapend met twee paar voetbalschoenen en een rugzak vol dromen. De club regelde een appartement op 150 meter van het trainingscomplex. Een statig gebouw in een gezellige volksbuurt. Ze deelt het met de Noorse Nora Holstad en de Amerikaanse Katherine Stengel, twee teamgenoten. Als we het onderkomen willen vergelijken met de huizen van haar mannelijke equivalenten, valt ze ons direct in de reden. ‘Dat is niet eerlijk. Ik had ook voor een riant appartement in hartje stad kunnen gaan, maar dit leek me gezelliger.’

Het appartement, bestaande uit drie slaapkamers, twee badkamers, een keuken en een gemeenschappelijke woonkamer, is nog wat steriel. ‘De fotolijstjes moeten nog worden opgehangen. Heb ik maar een jaar de tijd voor gehad’, begint ze schuldbevestigend. ‘Mijn ouders nemen dit weekend een boormachine mee. Misschien dat het er dan eindelijk van komt.’

De spits leeft een soort studentenbestaan, maar dan zonder nachtelijke escapades en heroïsche huisfeesten. Er wordt gezamenlijk gekookt, boodschappen gedaan en soms zelfs schoon-gemaakt. ‘Niet dat we een schoonmaakrooster hebben. Nora is 29 en dus een beetje de mama van ons drie. Ik heb haar gezegd: *Je moet me maar gewoon aan het werk zetten als je me nodig hebt.* Anders ben ik veel te lui. Eens in de zoveel tijd klopt ze op de deur en geeft ze me een veger. “Hup, kom je bed uit en ga eens wat doen”, klinkt het dan. Dat heb ik wel nodig. In Hoogeveen ben ik nog echt een meisje. Dan ruimt mijn moeder mijn bord op en doet ze mijn was. Daar kan ik nog kind zijn, hier ben ik volwassen.’

Miedema eist van zichzelf een volwassen houding. Waar sommige andere achttienjarige meisjes dronken uit de kroeg rollen en leven van een studiebeurs, eist ze volledige toewijding. Ze traint inmiddels acht keer per week. ‘Ik kwam als veertienjarige in een kleedkamer met meiden van 28, 29 terecht. Dan word je wel gedwongen snel volwassen te worden. Ik was zeventien toen ik op kamers ging in Heerenveen, nu woon ik in een ander land. Dan moet je zelfstandig zijn. Niet dat het altijd even makkelijk is. Ook ik heb mijn onzekerheden. De eerste maanden heb ik het hier ook moeilijk gehad. Ver van huis, weg bij je familie. Bovendien was mijn Duits nog niet zo goed. Voordeel is wel dat ik slap kan lullen. Als ik er in het Duits niet uitkom, ga ik verder in plat Drents. Net zo makkelijk.’

‘Ik ben nooit een doorsnee meisje geweest. Ik leefde een ander leven’

‘Door de jaren heen heb ik wel dingen op moeten geven. Laat ik het zo zeggen: als ik niet had gevoetbald, had ik sowieso vwo gedaan. Had ik nu waarschijnlijk een medische opleiding gevolgd. Nu heb ik havo gedaan omdat het beter te combineren was. Eigenlijk heel dom. En vriendinnen? Ik had er genoeg. Alleen begrepen ze mijn levensstijl vaak niet. Dat ik op vrijdagavond niet mee ging stappen, omdat ik op zaterdag moest voetballen.

Ik ben nooit een doorsnee meisje geweest. Ik leefde een ander leven. Spijt heb ik niet. Ik ben spits van Oranje. Wie kan dat nu zeggen?’

Zlatan

Een dag later. München kleurt weer eens rood. Vanmiddag speelt *Die Rekordmeister* tegen FC Augsburg. Op de Marienplatz spelen straatmuzikanten het clublied, de plaatselijke groenteboer verkoopt zelfverbouwde Ribéry-asperges. Het Bayern-virus is hardnekkig, ook in *mindere* tijden.

We stappen een van de tien officiële fanshops binnen. Een kleine supporter heeft zojuist een wafelijzer met Bayern-logo gekocht. ‘Voor Moederdag’, vertelt hij de verkoopster. Op onze beurt vragen we of er ook *FC Bayern Frauen*-merchandise is. Een poster van spits Miedema bijvoorbeeld. De dame achter de toonbank kijkt ons glazig aan. ‘De vrouwen? U bedoelt de basketballers zeker?’ Nee. ‘De vrouwen, zei u? Sorry. Dat verkopen we niet. We hebben wel roze Bayern-handschoentjes.’ We bedanken vriendelijk.

‘Bij Heerenveen wisten sommige mannen niet eens dat er een vrouwenteam bestond’

‘Volgens mij verkopen ze wel vrouwenartikelen bij de fanshop bij het trainingscomplex, hoor’, zegt de spits. ‘Echt, het vrouwenvoetbal is hier groot. Op straat word ik steeds vaker herkend. Als je voor Bayern speelt, ben je in de ogen van sommigen een soort god. Fans willen een knuffel, een high five, op de foto. Ze weten alles van je. Ze zijn fan van de vrouwen! Dat komt mede doordat Bayern het zo professioneel aanpakt. Wij zijn echt onderdeel van de club. Daar gaat het in Nederland al verkeerd. Bij Heerenveen wisten sommige mannen niet eens dat er een vrouwenteam bestond.’

Het is haar stokpaardje. Miedema mag het zelf dan aardig voor elkaar hebben in de Frauen Bundesliga, de ontwikkelingen in het Nederlandse vrouwenvoetbal doen haar pijn. Niet geremd door persvoorlichters of een dubbele agenda, geeft ze haar ongezouten mening. ‘Nederland wil de aansluiting met de Europese top? Met het nationale elftal gaat het geweldig, maar onze competitie blijft mijlenver achter. Elke keer als we twee stappen vooruit doen, gaan we weer drie stappen terug. De BeNe League houdt op, volgend jaar krijg je een competitie met zeven ploegen. Speelt iedereen vier keer tegen elkaar. Belachelijk natuurlijk. Het gaat al fout in de jeugd. Bvo’s hebben geen jeugdteams, de regionale districtteams bestaan niet meer. Dat is frustrerend. Wij willen toch verder met het Nederlandse voetbal?’

‘Het antwoord is geld. Daar draait het toch allemaal om in de voetballerij? FC Twente was de enige club die het echt goed voor elkaar had. Vervolgens gaat het bij de mannen slecht en dan gaan eerst de vrouwen eraan. Je bent een bijproduct. Het is nog logisch ook, er is geen verdienmodel. Je komt niet elke week op tv. Hier hebben we Allianz als hoofdsponsor, die pompt er jaarlijks 2,1 miljoen euro in. Dat kennen we in Nederland niet. Sorry, maar wat wij doen is gerommel in de marge. Waarom ik me dit zo aantrek? Dit is op den duur slecht voor de toekomst van het complete Nederlandse vrouwenvoetbal.’

‘Met alle respect, maar er zijn wel heel veel domme voetballers’

In een ideale wereld zou het geld tussen de mannen en vrouwen eerlijker worden verdeeld. Een utopie, beseft ook Miedema. Wel zegt ze te walgen van het mannenwereldje. ‘Ik hoorde laatst dat Zlatan niet mee wilde werken aan een commercial omdat hij een vergoeding van vierenhalf miljoen euro te weinig vond. Waar gaat het nog over? Geef mij dan maar vrouwenvoetbal, dat is nog puur. Meiden geven hun werk op, hun school. Zijn ze eenmaal prof, dan proberen ze er juist nog iets naast te doen. Mannen niet, die

worden in de watten gelegd. Met alle respect, maar er zijn wel heel veel domme voetballers.'

'Kijk naar de jeugdteams bij Bayern. Hun schoenen worden gewassen op de club. Dan denk ik: *Kom op! Blijf gewoon even lekker normaal doen.* Ik kwam vroeger altijd vies thuis van de training, zat ik helemaal onder de modder. Mijn moeder gaf me dan een borstel: "Ga buiten maar schoonmaken, eerder kom je er niet in". Moest ik eerst mijn schoenen schoonmaken, mijn vieze kleren uitdoen en daarna pas de badkamer in. Die jongens hier worden veel te veel verwend.'

Op de vraag of ze misschien al financieel onafhankelijk is, begint ze hardop te lachen. 'Wat denk je zelf?'

De spits vertelt van haar salaris een klein autootje te kunnen rijden en nog een beetje te kunnen sparen. En dan is er die deal met Adidas. Op de vraag of ze al financieel onafhankelijk is, begint ze hardop te lachen. 'Wat denk je zelf? Ik heb een prima contract en daar ben ik trots op. Ik kan er goed van op vakantie. Mannen tekenen overal contracten, het geld vliegt je om de oren. Ik vind er niks meer aan. Die hele mannenwereld is gewoon fake. Zal ik je eens wat vertellen? Ik ben heel dankbaar dat ik mijn eigen schoenen niet meer hoeft te kopen. Dat heeft door de jaren heen heel wat geld gekost. Zeven, acht paar per jaar. Eerst kreeg ik ze van mijn ouders, later moest ik er zelf voor sparen. Dit is in onze wereld al een luxe.'

Canada

De mannen van Bayern falen opnieuw. Het FC Augsburg van Paul Verhaegh is met 1-0 te sterk in de Allianz Arena. Miedema hoort de uitslag op de club. Een dag voor haar kampioenswedstrijd is er tactisch getraind. Ze lijkt opgelucht. 'Ik ben blij dat ik fit van het veld ben gestapt. Sinds we ons hebben geplaatst voor het WK, ben je onbewust toch bezig fit te blijven. Dat

vind ik best irritant aan mezelf. Op trainingen ga je net iets minder vol de duels aan. Morgen is een belangrijke wedstrijd, het WK is iets unieks. Ik merk het ook in ons team met al die verschillende nationaliteiten. Het WK leeft. Morgen is belangrijk, maar er zijn al veel meiden aan het pakken omdat ze maandag naar huis gaan. Dat wordt nog wat als we met Bayern kampioen worden...'

'Het zusje van Arjen Robben... Nee, ik hoop dat ouders over tien jaar zeggen: Mijn dochter speelt als Miedema'

Het WK in Canada. Het moet een ijkpunt worden in de geschiedenis van het Nederlandse vrouwenvoetbal. De mannen hebben een vrije zomer en dus gaat alle aandacht uit naar de vrouwen. Dit is hét moment om het vrouwenvoetbal op de kaart te zetten. De bal ligt bij Miedema. De Hoogeveense lijkt te beseffen dat de toekomst van het Nederlandse vrouwen-voetbal op haar schouders rust. Ze is het uithangbord, zat niet voor niets aan tafel bij Ivo Niehe en Humberto Tan. 'Als we een goed toernooi spelen, kunnen we als vrouwen een volgende stap zetten. Dat moeten we samen doen. Maar natuurlijk zie ik wat er gebeurt. Dat ik een soort boegbeeld word. De druk is groot. Ik ben spits, een talent. Ik vind het prima. Misschien heb ik die druk wel nodig om te scoren. Wel hoop ik dat de mensen nu eens stoppen met al die vergelijkingen. *De Messi van het vrouwenvoetbal, de vrouwelijke Johan Cruijff, het zusje van Arjen Robben...* Echt, ik vind het een geweldige eer. Robben is een geweldige speler en een lieve collega. We zien elkaar op de club en hij heeft aangeboden te helpen waar nodig. Toch vind ik de vergelijking niks. Ik ben een heel andere speelster, ik ben Vivianne Miedema. Ik hoop dat ouders over tien jaar zeggen: *Mijn dochter is zo goed, ze speelt als Miedema.* Meisjes moeten hun eigen rolmodel krijgen.'

De Oranje Leeuwinnen hebben deze zomer twee doelen: zich bewijzen aan de wereld en bij de beste drie Europese landen eindigen. In dat geval plaatst Oranje zich voor de Olympische Spelen in Rio. Miedema ziet kansen. ‘We moeten eerst door de poule zien te komen. Canada is in onze groep de grote favoriet. Het is niet alleen het gastland, maar heeft de laatste jaren ook uitzonderlijk gepresteerd. Van China en Nieuw-Zeeland weet ik eerlijk gezegd nog niet zo veel. Voetballend zullen wij in alle gevallen minstens even goed zijn. De aanval is onze kracht. Met Melis op rechts, Martens op links en Van de Donk *op 10*, scoren we bijna elke wedstrijd. Daarnaast merk ik dat we steeds meer een eenheid worden. Toen ik bij de selectie kwam, waren er veel eilanden. Nu ontstaat een soort saamhorigheid. We willen geschiedenis schrijven.’

Samen met de staf en andere speelsters van de FC Bayern Frauen viert Vivianne Miedema (bovenaan vierde van rechts) de landstitel. ‘Ik ben druk bezig met het verzamelen van medailles als deze.’

Meister

De geschiedenisboeken. Het is tijd voor de Duitse. Zondagmiddag, 13.00 uur. Een uur voor de aftrap en het historische stadion aan de Grünwalder

Strasse stroomt al aardig vol. Het zijn er zeventigduizend minder dan bij de mannen, maar het is drukker dan bij pakweg FC Dordrecht of Excelsior. De camera's draaien, de wedstrijd wordt live uitgezonden op Eurosport.

Aan de zuidkant kopen dagjesmensen een kaartje. Voor acht euro zit je op de lange zijde. De echte fans zijn uitgedost in het Bayern-rood, er zijn zelfs meisjes in een Miedema-shirt.

Met de Hoogeveense in de basis begint Bayern furieus. Na drie minuten nemen de dames de leiding tegen het Essen van Oranje-international Dominique Janssen. Miedema is zichtbaar zoekende. Ze wordt weinig in het spel betrokken en als ze dan eindelijk ontsnapt, wordt haar doelpunt afgekeurd vanwege vermeend hands. Ze oogt gefrustreerd. Als ze na een half uur spelen de bal op randje zestien krijgt, stopt ze alle woede in een puntgave trap: 2-0.

Miedema's teamgenoten worden gek, de Drentse blijft ijsig koel. Ze had ons twee dagen eerder al gewaarschuwd. 'Ik ben niet de persoon die drie rondjes om het veld loopt, een dubbele salto maakt of een schietgebedje doet na een goal. Het is al een wonder als ik een gebalde vuist in de lucht steek. Ik probeer zo snel mogelijk een teamgenootje op te zoeken. Het maken van doelpunten is mijn werk.'

De wedstrijd is beslist. Bayern speelt de negentig minuten vol. Het is wachten op het verlossende eindsignaal in Frankfurt. Voorzitter Karl-Heinz Rummenigge kijkt op de hoofdtribune gespannen naar zijn telefoon, vijfduizend anderen volgen zijn voorbeeld.

Er volgt gejuich. De concurrentie heeft gelijkgespeeld. Miedema is nu ook de beste van Duitsland. Voor de eerste keer dit weekend zien we iets van emotie. Ze is minder berekenend, verliest zich in het feestgedruis. Miedema rent over het veld en steekt haar tong uit naar een fotograaf. Tien minuten later in de mixed-zone is haar shirt doordrenkt van de alcohol. 'Maar ik ben onder de bierdouche uitgekomen, dit is champagne.' Verliefd kijkt ze naar

de medaille om haar nek. 'Ik ben druk bezig met het verzamelen van deze dingen. Hier vind ik ook nog wel een plekje voor. Geweldig! Mijn eerste jaar bij Bayern en meteen kampioen. Die vlucht heb ik gecancelled, hoor. Ik ga woensdag wel met de auto terug. Vanavond gaan we het gepast vieren. En daarna? Op naar Canada. Er zijn nog meer prijzen te verdelen...'